

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Lawyer Partners, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Prievozská 37, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, v mene a na účet ktorej koná advokát a konateľ doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti odporčkyni **Slovenskej republiky**, v jej mene **Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, **o náhradu škody a nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10 C 63/2010, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. júna 2013, sp. zn. 2 Co 215/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 26. júna 2013, sp. zn. 2 Co 215/2012 a uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 24. apríla 2012, č. k. 10 C 63/2010- 312 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 24. apríla 2012, č. k. 10 C 63/2010–312 konanie, ktorým sa navrhovateľka domáhala zaplatenia 48 679 456,76 € titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Trnava, zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka nespĺnila povinnosť zaplatiť v stanovenej lehote (60 dní) preddavok na trovy konania v sume 2 433 972,84 €, ktorá jej bola uložená uznesením zo 14. februára 2012, právoplatným 17. februára 2012. Nestotožnil sa s názorom navrhovateľky, podľa ktorého z ustanovenia § 141a ods. 1 O.s.p. vyplýva, že v prípade, keď navrhovateľ nezloží preddavok na trovy konania, súd nemôže zastaviť konanie iba vtedy, ak ho zároveň nezloží aj odporca, ktorý je povinný preddavok uložiť. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 26. júna 2013, sp. zn. 2 Co 215/2012 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a odporkyňu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uviedol, že pre zastavenie konania podľa ustanovenia § 141a O.s.p. musia byť splnené uvedené zákonné predpoklady, ktoré v danej veci aj splnené boli. Návrh na postup súdu podľa tohto ustanovenia podala odporkyňa, u navrhovateľky neboli splnené podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Odporkyňa túto povinnosť nemá, keďže jej majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní. Na splnenie povinnosti súd navrhovateľke, ktorá uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy prevyšujúcej 400-násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, poskytol lehotu 60 dní. Najneskôr do rozhodnutia odvolacieho súdu ale nezaplatila (ani v časti) preddavok na trovy konania. Ak za týchto skutkových a právnych okolností navrhovateľka svoju povinnosť nesplnila, nasleduje jediný možný zákonný spôsob, t. j. zastavenie konania ako sankcia za nesplnenie zákonnej povinnosti. Odvolací súd poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. júna 2012, sp. zn. I. ÚS 112/2012. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie navrhovateľka. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a rovnakými vadami postihnuté uznesenie prvostupňového súdu v celom rozsahu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodila u § 237 písm. f) O.s.p. pretože súd môže uložiť povinnosť zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a ods. 1 O.s.p. len vtedy, ak o takejto povinnosti rozhoduje na návrh odporcu, ktorý má, resp. v prípade pozitívneho rozhodnutia súdu bude mať, povinnosť zložiť preddavok na trovy konania a to v rovnakej výške ako navrhovateľ. V prípade, ak návrh na zloženie preddavku podal odporca, ktorý nemá povinnosť, resp. v prípade pozitívneho rozhodnutia súdu nebude mať povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v rovnakej výške ako navrhovateľ, pretože jeho majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní, musí súd takýto návrh zamietnuť a to s poukazom na ústavne súladnú interpretáciu § 141a ods. 1 O.s.p. a nie sankcionovať navrhovateľa zastavením konania. Uloženie povinnosti navrhovateľovi zložiť preddavok na trovy konania tam, kde je odporca od takejto povinnosti vecne oslobodený, postráda akýkoľvek zmysel, pretože aj keď navrhovateľ zaťažený povinnosťou preddavok nezloží, konanie nemožno zastaviť a súd musí vec prejednať v merite. Uloženie povinnosti viazané na súdom stanovenú lehotu tak spôsobí výlučne

zbytočný priet'ah v konaní a to presne v dĺžke stanovenej lehoty. Zdôraznil tiež, že napadnuté rozhodnutie je arbitrárne a neobstojí pre nedostatok dôvodov. Z jeho odôvodnenia vôbec nie je zrejmé, akou úvahou súd (súdy) dospeli k tomu, že na podklade § 141a ods. 1 O.s.p. musí byť konanie zastavené, ak navrhovateľka preddavok na trovy konania v súdom určenej lehote nezložila a odporkyňa, ktorá nemá povinnosť zložiť preddavok, ho nezložila.

Odporkyňa sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania, zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O.s.p. V zmysle platnej právnej úpravy je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, alebo ak rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1, písm. a/ a písm. b/ O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. c/ O.s.p.).

Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 239 O.s.p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho potvrdil a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení prípustnosť dovolania nevyslovil

a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie navrhovateľky preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania navrhovateľky by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané, došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (pozri napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Navrhovateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Keďže navrhovateľka v predmetnej veci namietala, že jej súdy svojim postupom (zastavením konania) odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), dovolací súd sa osobitne zameral na skúmanie otázky, či v konaní došlo k vade vyplývajúcej z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. a dospel k záveru, že k takejto vade v konaní došlo.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chráneným záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe sa za odňatie možnosti konať pred súdom považuje aj taký postup, keď súdy zastavia konanie, hoci pre takýto postup neboli splnené zákonné predpoklady.

V danej veci bolo konanie zastavené v zmysle ustanovenia § 141a ods. 1 O.s.p., preto relevantnou otázkou, ktorou sa dovolací súd musel zaoberať, bola otázka, či boli splnené zákonné predpoklady pre takýto postup súdu (súdov).

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa uznesením zo 14. februára 2012 (právoplatným 17. februára 2012), č. k. 10 C 63/2010–285 uložil navrhovateľke povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v sume 2 433 972,84 € na účet súdu do 60 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Takto rozhodol na návrh odporkyne - podaním z 10. januára 2012 (čl. 272). Zistil, že sú splnené podmienky pre uloženie takejto povinnosti, nakoľko navrhovateľka v konaní uplatňuje právo na zaplatenie sumy 48 679 456,76 € (vo výške presahujúcej 400-násobok životného minima), uloženie povinnosti navrhla odporkyňa a navrhovateľka (napriek výzve) nepreukázala splnenie predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 138 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľka povinnosť zložiť preddavok nespĺnila a preddavok nezložila ani odporkyňa. Preto následne súd konanie zastavil (uznesením z 24. apríla 2012, č. k. 10 C 63/2010–312).

Podľa § 141a ods. 1 O.s.p. (zavedeného do Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 388/2011 Z. z. účinnou od 1. januára 2012) navrhovateľovi, u ktorého nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O.s.p. v celom rozsahu a ktorý uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy prevyšujúcej 400-násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, súd na návrh odporcu uloží, aby v lehote nie dlhšej ako 60 dní zložil preddavok na trovy konania. Na zloženie preddavku podľa prvej vety vyzve súd súčasne s uložením povinnosti navrhovateľovi v rovnakej lehote aj odporcu. Povinnosť zložiť preddavok na trovy konania nemá účastník, ktorého majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní. Ak navrhovateľ preddavok na trovy konania v určenej lehote nezloží a odporca, ktorý má povinnosť zložiť

preddavok ho zložil, súd konanie v lehote 15 dní od uplynutia lehoty na zloženie preddavku na trovy konania zastaví.

Zo znenia citovaného ustanovenia vyplýva, že uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania prichádza do úvahy pri súčasnom splnení týchto zákonných podmienok: a/ predmetom konania je právo na zaplatenie sumy prevyšujúcej 400-násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, b/ uloženie povinnosti navrhol odporca, c/ u navrhovateľa nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 138 O.s.p.) v celom rozsahu.

Na zloženie preddavku (v rovnakej lehote a výške) súd vyzve (súčasne s navrhovateľom) aj odporcu. Teda ak odporca navrhne, aby navrhovateľ zložil preddavok na trovy konania, sám musí počítať s tým, že aj on bude na zloženie preddavku vyzvaný. Výnimka, kedy odporca nemusí zložiť preddavok na trovy konania spočíva v tom, že jeho majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu (§ 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Sankciu za nesplnenie povinnosti navrhovateľa zložiť preddavok na trovy konania ustanovuje štvrtá veta § 141a ods. 1 O.s.p. v prípade, ak preddavok zložil odporca, ktorý má povinnosť ho zložiť. Touto je zastavenie konania v lehote 15 dní od uplynutia lehoty na jeho zloženie, ktorá (podľa výslovného znenia zákona) prichádza do úvahy vtedy, keď navrhovateľ preddavok na trovy konania v súdom určenej lehote nezloží a nezloží ho ani odporca, ktorý má povinnosť preddavok (súčasne s navrhovateľom) zložiť.

V danej veci nie je sporné, že navrhovateľka v určenej lehote a výške preddavok na trovy konania nezložila a odporkyňou je účastníčka, ktorá nemohla byť na zloženie preddavku ani vyzvaná, pretože jej majetkové pomery ako dlžníčky nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu.

Z toho možno vyvodit' záver, že sankcia v podobe zastavenia konania sa na navrhovateľku nevzťahovala, lebo odporkyni nebolo možné povinnosť zložiť preddavok (z uvedeného dôvodu) uložiť (ani ho nezložila). Preto neboli splnené zákonné predpoklady pre zastavenie konania podľa § 141a ods. 1 O.s. p. a súd mal v konaní pokračovať.

K uvedenému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí zo 14. novembra 2013, sp. zn. 6 Cdo 355/2012, ktoré bolo občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3. júna 2014 prijaté na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky s právnou vetou:

„I keď navrhovateľ nesplnil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, ktorú mu súd uložil podľa § 141a ods. 1 O.s.p., konanie nemožno zastaviť, ak je odporcom subjekt uvedený v § 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii“.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že postupom súdov nižšieho stupňa - zastavením konania - bola navrhovateľke odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ale aj rovnakou vadou postihnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. júla 2014

JUDr. Oľga T r n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková